

אלו טרפות פרק שלישי חולין

סא.

א"כ שאר עופות טמאין למה לי. כלומר אי אמרין מה תורין דאית בהו ארבעה אף כל דאית בהו ארבעה ואי לית ליה ארבעה לא א"כ שאר עופות טמאין לבר מנשר ומפרס ועוניה ומעורב דכתב רחמנא למה לי דאית להו תלתא תלתא סימנים ואעפ"כ טמאין הא אמרין וגמריין מתורין מה תורין דאית בהו ארבעה ולא פחות אף כל עופות לישתרו בארבעה ולא פחות: אלא מדכתב רחמנא עשרים ואחד עופות. ש"מ דלא גמריין מתורין: ונילף מהתם. כלומר משאר עופות טמאין: התם כו תרי מביעאי. כלומר עורב אית ליה תרי סימנין עורב על פי כן טמא:

מה נשר מיוחד בו' אף ב' ביוצא בו טמא. פירש רש"י דהאי אף כל לא מרבינן אלא מין נשר שאין עוף טמא צעולם אלא כ"ד האמורין צורה דקמני לקמן (סג:) לפיכך מנה הכתוב צטמאין והנך כ"ד האמורין דאיכא צולוהו סימן טהרה חוץ מן הנשר ואין זה ראייה

דדילמא ה"ק לפיכך מנה הכתוב צטמאין משום דעל ידי כ"ד אלו וסימניהון נוכל להכיר כל המנה צעולם אלא אם היה צא למנות צטמאין היה צריך למנות יומרו וכן כי קאמר ולעופות אין מספר ופריך עופות טמאין כ"ד ניינהו אלא לעופות טהורין אין מספר התם צע"י למימר אין מספר שנוכל להכיר על ידיהם כל האחרים ומשני דאין מספר לטהורים קאמר ושפיר קא מרבה הכא אפילו שאר מינין שאינן מין נשר: **ב' עוף הדורס טמא.** וא"ת והיכי קים לכו לרצונך הך מילתא וכי קניגי או צליסטרי היו שצדקו כל העופות טהורים ואין שום עוף טהור דורס הא אמר לקמן (דף סג:) דלעופות טהורים אין מספר ואי הלכה למשה מסיני הוא א"כ ל"ל דכתב רחמנא פרס ועוניה תרוייהו לא לכתוב אותם שדורס דממה נפשך חד מינייהו דורס שאין בכל אחד אלא

נשר. הוצרכו צטמאין ודינין בנין אכז הימנו דמה נשר מיוחד דאין לו אחד מכל הסימנין הללו וטמא אף כל שאין לו אחד מכל הסימנין הללו מין נשר הוא וטמא אכל עוף שיש בו אחד מכל אלו טהור וכל שכן שנים או שלשה או כולם חוץ מעופות המפורשים בצרפה שגזירת

הכתוב הוא שאע"פ שיש בהן סימן טהרה כדאמר לקמין) טמאים והאי אף לא מרבי אלא מין נשר דאין עוף טמא צעולם אלא כ"ד האמורין מנה וכדמניא לקמן (דף סג:) לפיכך מנה הכתוב צטמאין ובהנך כ"ד אמרינן דאית בהו צולוהו סימני טהרה חוץ מן הנשר: טורים. מנה הכתוב לטהרה ומנה אמה דן בנין אכז לכולן. ואע"ג דקשיא סיפא לרישא דרישא מכשר אפילו צמד סימן סיפא לא מכשר עד דאיכא כולוהו רישא דוקא וסיפא לקמן מפרש"י לה: פירושו. לא נתפרשו הסימנין ממש צורה אלא מדמנה תורין צטמאין והני איתנהו צבו ומנה נשר צטמאין וצארבעה סימנין הללו הן חלוקין ש"מ הן הן סימני טהרה: **עוף הבא לפנינו צטמאין אחד.** שזו טהרה טהור וכל שכן אם בא בשנים או שלשה וצלבד שיעיר צו שאינו בעשרים וארבעה הכתובים: **אם קן.** דמתורין ילפינן: שאר

עופות טמאין למה לי. דכתביניהו והא לית חד צבו דליהו זיה כולוהו ארבעה סימנים דהכי אמרינן לקמן (ע"ב) דבעשרים מינייהו איכא ג' סימנים ובעורב תרין וצפרס וצעוניה חד חד: ה"ג ולינף מינייהו מה התם סתמא ולא אכלינן אף כל סתמא ולא ניכול וכ"ש פיי וחד: א"כ. דאפילו צתלתא נפקא לן מעופות המפורשין דלא מתכשר למה לי למיכתב עורב דלית ליה אלא תרי:

דפרק אלו עוברין (פסחים מט: א) המשיא את בתו לע"ה כאלו כופתה לפני ארי מה ארי דורס ואוכל ואינו ממתין עד שתמות אף ע"ה מכה וצועל ואינו ממתין עד שתפייס וכן צסוף פ"ק דצ"ק (דף טו:) ארי צר"ה דרס ואכל פטור פירוש מחיים דהיינו אורחיה והוי שן טרף ואכל חייב פירוש לאחר מיתה דלחו היינו אורחיה והוי ליה קרן ופריך והא כתיב ארי טורף צדי גורותיו ומשני צצציל גורותיו שהי קטונים דרכו דלמית ומחנק לצבאומי צצציל לצבאומי: **ב' עוף ארבע רגלין ופך וקורקבנו נקלף שחור.** בגמרא (סג:) קמני צצציתא ר"ג אומר כל עוף לו ארבע יתרה חפך וקורקבנו נקלף צידוע שהוא טהור ופי' שם צנוגטרס דארישא סמך דתני כל עוף הדורס טמא ואם אינו דורס טהור ואתא למימר רצן גמליאל ואם אינו דורס ויש לו עוד שני סימנין צידוע שהוא טהור ואין לשון הצציתא צצציתא שם ומפרש ר"ת כיון שיש לו ג' סימנין הללו של טהרה צידוע שאינו דורס וטהור וא"כ לצדוק צצציתא של דריסה ויש ללמוד מתוך כך דהא דאמר לקמן בגמרא דג' סימנין הדרי צולוהו פי' צ"ט עופות ע"כ חד מינייהו אינו דורס דאי יש להם ארבע יתרה חפך וקורקבנו נקלף א"כ אינו דורסין ויש להם ארבע סימני טהרה אלא אינו דורס חד מינייהו מהתלת וכן יש לדקדק מדקאמר בגמרא עוף הבא צצ' סימנין טהור והוא שיעיר עורב ועל כרחק חד מאותן שני סימנים אינו דורס דכל עוף הדורס טמא ומדלריך להכיר עורב אלמא עורב לאו דורס ושני סימני טהרה של עורב הדרי צולוהו צ"ט עופות דסימן הרביעי דליתיה צ"ט עופות ליתיה אלא או צפרס או צעוניה כדמוכח בגמרא וא"ת ולמה ליה לנמקט הכא כל ג' סימני טהרה צתרי מינייהו היה יכול לומר צידוע שהוא טהור כגון צצותו סימן דליתיה צ"ט עופות וסימן אחר עמו דתו ליכא לספוקי צצום עוף טמא דנשר לית ליה שום סימן טהרה ופרס וטוניה לית ליה אלא חד ועורב וי"ט עופות לית צבו אותן תרי סימני טהרה אלא חד מינייהו וכי תימא דלף הוי ידעינן מאי ניינהו אותן סימני טהרה דליתיה צ"ט עופות והלא הוי מצירין שכן כדאמר רבי יוחנן (ט) לדידי חזי לי שכן וכו' לדידי חזי לי רחם ועצד שרקרק וכן התגשמת שהיא צצות צעופות וצפרק המפלת (מה דף סג:) קריא וקיסופא דעיניהם הולכות לפנייהם כשל אדם והיינו כוס וינסוף והואיל ומכירין אותן ליצדקו צבן והוי יכולין להכיר עוף הבא לפנינו צצותו סימן רביעי שאין צכולן סימן אחר עמו דהשתא ליכא לספוקי צצום עוף טמא וכן עורב הוי מצירין כדאמר צב' מפנין (שבת קמב.) מטלטלין את הלוך מפני שהוא מאכל לעורצים ומפרש התם דכל שרלא צני מליכס הם ולקמן לא לתנס הלך זרזיר אלא עורב אלא מפני שהוא מינו וצפרק השולח (גיטין דף מה.) אמרינן דתלתא עורב ואמר עיליש צרה וצסוף פרק צמה אשה (שבת דף טו:) האומר לעורב צרה וא"כ לצדקו שני סימני טהרה דעורב וצצותן שני סימני טהרה דליתנהו צעורב ליתכשרו כולוהו עופות וגם מתוך ההלכה יש קצת לצר מדקאמר בגמרא והלא אנשי כפר תמרתא אוכלין אותה מפני שיש לה זפק וגצי סנונית לצנה קאמר והלא אנשי גליל אוכלין אותה מפני שיקורקבנו נקלף אלמא הנהו צ' ליתנהו צעורב וכי תימא דמתנייתין לאו כל שלשה סימני טהרה צעיא אלא או או קמני וארישא קאי דקמני כל עוף הדורס טמא ואם אינו דורס ויש לו ארבע יתירה או זפק או קורקבנו נקלף טהור אי אפשר לומר כן כלל שהרי הוכחתי דחד משני סימני טהרה של עורב היינו אינו דורס א"כ צאינו דורס וצאינדך חד סימן דצעורב היכי אכלי להו ניחוש דלמא עורב הוא ונראה לפרש דכל עיקר משנתנו לא צצת אלא לאשמועינן ד' סימנין של טהרה וממילא ידעינן דצהנך סימני טהרה דליתנהו צעורב מחזקינן ליה צטוהרה: **א' נאמר פירושן מדבריו תורה אלא מדבריו סופרים.** פי' צנוגטרס מדמנה תורין צטמאין והנהו איתנהו צבו ומנה נשר צטמאין וצארבעה סימנין הללו הם חלוקין ש"מ הן הם סימני טהרה וקשה לפי' דקאמר צצמווך וילף מפרס ועוניה א"כ נשר דכתב רחמנא למה לי השתא דאית ליה חד לא אכלינן דלית ליה כלל מצעיא הא צצטרריך נשר לאורוי לן סימני טהרה ומיהו מפרס ומעוניה לחודייהו הוה ידעי דצכל מכל שפרס חלוק מתורין הייתי עושה סימן טהרה וכל מה שעוניה חלוק מתורין הייתי עושה סימן טהרה וצני צניהם הם חלוקין מתורין מכל ד' סימנין אכל קשה מתורין דקאמר דלא אצטרריך למכתב אלא לקרבן הא צריכי למכתב משום דמינייהו ילפינן טהרה ועוד אי לא כתיבי תורין ה"א איפכא דד' סימני טהרה דהשתא ג' מהם יהו סימני טומאה שיהו צ"ט עופות ד' סימני טומאה וצנשר חד ומיהו הכי לא הוה מני למימר דהא פרס ועוניה ההוא דאית ציה סימנא דלא הדר צולוהו לא יהא צו שום סימן טומאה שהוא ממש איפכא מ"ט עופות אכל היינו יכולין לעשות כל סימני עורב סימני טומאה ונראה לפרש דס"ד שיש שום תורין מיותר לאורוי לן סימני טהרה לכך פריך ההוא תורין למה לי דלאורוי לן סימני טהרה זה הייתי יודע מתורין דתלתא לגופיה ומשני דאין שום תורין מיותר וכולוהו אתו לקרבן: **מהם התם תצחא וצא אבלינן בו.** ה"מ לשנויי דהווי ליה י"ט כתובים הצאים כאחד אלא דעדיפא קא משני ומנה קשה דזה הדבר עצמו היה רואה ללמוד מתורין דבתלתא לא אכלינן עד דאיכא כולוהו וכיון דמשני אס כן שאר עופות טמאין דכתב רחמנא למה לי א"כ מאי הדר פריך וילף מהתם מה התם תלתא ולא אכלינן בו' וי"ל דפריך וילף מינייהו דצצותן ג' סימנין לא ניכול אלא צתרי מינייהו וצחד דלית צבו אכלינן דהיינו מלתא דהא לא הוה ידעינן מתורין עד דאיכא כולוהו ומשני א"כ עורב דכתב רחמנא למה לי דכיון שאיך מטהר אלא צצני סימנין ואחר דליתיה צ"ט עופות א"כ לעורב דלית ציה אלא תרי למה לי: ונילף

(א) [ע"ב] ט [נאפרס רש"י] א [ש"י] לעיל טו. [במשנה] ד [לעיל] ט: ס [ג"י] ש"י [ס:] א [ע"י] טס' שם ד"ה מה ארי כו' מ"ש צס' ר"ת, (1) [ג"י] ש"י לעיל טו. [במשנה] ח [ולקמן] סה, (2) [לקמן] סג.